

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2440

av Désirée Pethrus (KD)

Förbättrad arbetsmiljö

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om friskfaktorer som en konkurrensfaktor.
2. Riksdagen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om att förebygga hot och våld på arbetsplatser.
3. Riksdagen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om att fortsätta stödja forskningen kring kvinnors hälsa.
4. Riksdagen tillkännager som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta för en nollvision för dödsolyckor i arbetslivet.

Motivering

Tanken med arbetsmiljöarbetet är att det ska förebygga ohälsa och olycksfall samt motverka att människor utestängs från arbetet. Alliansregeringens ambition var under föregående mandatperioder att satsningar på arbetsmiljöinsatser skulle bidra till den samlade jobbpolitiken samt att den skulle lyfta fram arbetsmiljöns potential för ökad konkurrenskraft.

I Sverige har vi under lång tid arbetat för att förbättra arbetsmiljön. Vi vet att en god arbetsmiljö gynnar både arbetstagare och arbetsgivare. Ett hållbart arbetsliv är också en förutsättning för att Sverige ska stå sig konkurrenskraftigt i framtiden. Även på EU-nivå har frågan om vikten av en god arbetsmiljö medfört att man antagit en plan för att förbättra hälsan för EU:s befolkning. Europa kommer inte att kunna konkurrera med de nya stora drakarna Kina och Indien om vi inte har en frisk arbetskraft. Vi måste därför se till att förebygga sjukdom både i och utanför arbetslivet. I framtiden kommer

friskfaktorer vara en konkurrensfaktor som alla företag kommer att mer eller mindre tvingas att ta med i sina kalkyler. Under den tidigare socialdemokratiska regeringen så förtidspensionerades 140 människor om dagen i Sverige. Det var en utslagning av människor med höga mått som vi inte har råd att gå tillbaka till.

Arbetslivet har förändrats och förändras i allt snabbare takt. Arbetsmarknaden har gått från industri- och fabriksjobb till en tjänstemarknad. Jobben kräver mer utbildning, mer självständigt analysarbete, service och social kompetens men också mer information än någonsin. Det ökade antalet stressrelaterade sjukdomarna måste tas på allvar. Även om datorer har gjort att vi kan arbeta snabbare så krävs det ändå allt snabbare insatser från de anställda.

Belastningsskador och stress är två stora sjukskrivningsorsaker idag och detta är stora utmaningar för företagen att hantera. De ska ha den företagshälsovård som krävs för att förebygga sjukdom och det är viktigt att man varje år utvärderar hälsan på företaget.

Många företag arbetar bra med det systematiska arbetsmiljöarbete som lagen kräver. Att man har en årlig kontroll av arbetsmiljön och de facto också åtgärdar de brister som finns. Och att man samverkar mellan parterna på arbetsplatsen men också med utomstående aktörer i rehabiliteringsärenden, som med försäkringskassa och företagshälsovård.

Arbetsmiljöverket finns numera, förutom på hemsidan, på Facebook och når där många intresserade som också kan ställa frågor till verket. Det är en spännande utveckling där vi kan gå mot större interaktivitet med medborgarna direkt. Det ger också stöd till skyddsombud som kanske tvekar i olika frågor och som man får snabba svar på frågor.

Hot och våld är viktigt att förebygga ute på arbetsplatserna. Det är betydligt vanligare att kvinnor än män utsätts för hot och våld i arbetet. Arbetsmiljöverket har under Alliansens tid vid makten fått särskilda medel att arbeta förebyggande på detta område.

När det gäller den viktiga frågan om arbetsskador så kan vi konstatera att frekvensen anmälda arbetsolyckor för män och kvinnor i Sverige ligger långt under övriga EU-länder vad gäller skador och olyckor. Trots en viss uppgång de senaste åren.

Under Alliansens tid vid makten gjordes satsningar på Arbetsmiljöverket för att bidra till att förbättra kvinnors arbetsmiljö. Här kan nämnas uppdraget till Arbetsmiljöverket

att genomföra kunskaps- och informationssatsningar för att främja jämställdhet och motverka hot och våld i arbetslivet. Och forskning på kvinnors hälsa gavs särskilda medel. Det är viktigt att vi fortsätter att stödja forskning kring kvinnors ohälsa. Samtidigt är det också angeläget att förebygga dödsolyckor i arbetslivet. Arbetsmiljöverket bör även få ett särskilt uppdrag att arbeta för en nollvision för dödsolyckor i arbetslivet, något som drabbar män oftare än kvinnor.

Nyligen inträffade en fruktansvärd tragisk olycka där två byggnadsarbetare dog och en skadades allvarligt på en byggarbetsplats i Hjorthagen i Stockholm, där det pågår ett bygge av ett biokraftvärmeverk. Vad som exakt orsakat dödsfallen är ännu inte klarlagt. Men de tre berörda kom från Polen och arbetade hos en polsk underentreprenör till Fortum Värme som är huvudman.

När det gäller antalet dödsolyckor i arbetslivet har det minskat dramatiskt de senaste decennierna. Och arbetet att förebygga dödsolyckor har varit viktig för alliansregeringen. 2011 dog 58 personer i dödsolyckor på arbetsplatser, 2012 45 personer, 2013 35 personer och 2014 hittills 39 personer. En oroande utveckling. Under dessa år var det mellan 5 och 13 personer som var anställda i utländska företag men verksamma i Sverige, eller på annat sätt räknades in i den statistiken.

Den ökade användningen av utländska underentreprenörer är en naturlig del av den fria rörligheten inom EU. Det får dock inte innebära att olyckor drabbar dessa på grund av bristfällig information om risker. Och den som ansvarar för arbetsmiljön måste se till att få fram information på språk som alla på byggarbetsplatsen förstår. Majoriteten av dödsfallen på arbetsplatser i Sverige drabbar inte utländsk arbetskraft. Men det får inte förhindra att vi gör allt som står i vår makt att minimera risker för dödsolyckor bland utländsk personal.

Arbetsmiljöverket har under senare år tillförts extra medel inom bl.a. tre områden. Informations- och kunskapssatsningar, förstärkt information till utländska företag och arbetstagare samt marknadskontroll och standardiseringsarbete som innebär att man kontrollerar ex viktig skyddsutrustning att den är funktionell och säker.

Dessutom presenterade alliansregeringen i september 2008 proposition 2008/09:5 om nya regler för att motverka olycksfall och skapa bättre arbetsmiljö vid byggnads- och anläggningsarbete. Det gällde nya regler om planering och samordning under en hel

byggprocess, från projektering till utförande av byggnadsarbetet. Regler som bygger på EU:s byggplatsdirektiv. Lagen trädde i kraft i januari 2009 och innebar att krav ställs på ett arbetsmiljötänkande både före och under en byggprocess. En arbetsmiljösamordnare ska utses som ska se till att detta arbete genomförs på ett godtagbart sätt. Byggen som är varaktiga längre än 30 dagar och där fler än 20 personer är involverade vid något tillfälle ska lämna in en förhandsanmälan till Arbetsmiljöverket. En arbetsmiljöplan ska presenteras av arbetsmiljösamordnaren, som också ska organisera skyddsarbetet om flera företag bedriver verksamhet på byggarbetsplatsen. En arbetsplats som inte följer detta kan drabbas av olika sanktionsavgifter.

Sverige ska fortsatt vara en förebild i att sätta hälsa och en god arbetsmiljö som en viktig fråga att prioritera. Systematiskt arbetsmiljöarbete ska vara en naturlig del av varje arbetsplats och ses som en möjlighet att utveckla arbetsplatsen. Det är något som skapar positiv utveckling för den enskilde, företag men också Sverige som konkurrenskraftig nation.

Désirée Pethrus (KD)